

רבי שמעון בר יוחאי – הצפיה הפנימית

□ שושלת הצופים המעמיקים

5. "אבל טהורי לב יראו את ר"ע בגודלו, את ר"ע המשחק כשרואה ששועל יוצא מבית קודשי הקודשים מפני שלנפשו הענקית העתיד הרחוק ניצב כהווה. את ר"ע המלא צהלה לקול המונה של רומי, מפני שהאהבה האלוקית הנובעת מעומק חכמת ליבו הנפלאה הורתהו, עד כדי מלוא ציור חי, כי רומי ואילייה כליל תחלוף, ואור ציון לעד יזרח. האהבה בתענוגים למחזה העתיד הוודאי מילאה כ"כ את לבבו הטהור, עד כי לא הניחה לו מקום גם לאנחת לב על ההווה המרעיד, שהכירו רק כעב קל על פני החמה הברה בשחקים" (עולת רא"ה ב, ע"ד)

□ רבי שמעון בר יוחאי

1. "וכן אמר ר' שמעון לתלמידיו: שנו מידותי, שמידותי תרומות מתרומות-מידותי של ר' עקיבא" (גיטין סז ע"א)
2. "בראשונה היה כל אחד ואחד ממנה את תלמידיו..אמר (ר"ע): ישב ר' מאיר תחילה. נתכרכמו פני ר' שמעון. אמר לו ר"ע: דייך שאני ובוראך מכירין כוחד" (ירושלמי סנהדרין פ"א, ה"ב)
3. "קום רבי שמעון ויתחדשן מילין על ידך, דהא נקוטא אית לך לגלגא רזין טמיזין על ידך, מה ללא אחיזיב נקן לנקום נר-נג על כען" (פתיחת אליהו, הקי לתקו"ז)
4. "ר' שמעון היא דאמר דבר שאין מתכוין מותר... ור' יהודה היא דאמר דבר שאין מתכוין אסור" (שבת מא, ע"ב)
5. ר' שמעון אזיל בתר כוונת" (פסחים כב ע"א)
6. "ואמאי קרו ליה ראש המדברים בכל מקום דיתבי רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ויתבי יהודה בן גרים גביהו פתח ר' יהודה ואמר כמה נאים מעשיהן של אומה זו תקנו שווקים תקנו גשרים תקנו מרחצאות ר' יוסי שתק נענה ושב"י ואמר כל מה שתקנו לא תקנו אלא לצורך עצמן: תקנו שווקין להושיב בהן זונות, מרחצאות לעדן בהן עצמן, גשרים ליטול מהן מכס" (שבת לג, ע"ב)
7. "אמר להם הקב"ה: במאי עסקתם? אומרים לפניו: רבש"ע, הרבה גשרים גשרנו, הרבה כרכים כבשנו, הרבה מלחמות עשינו, וכולם לא עשינו אלא בשביל ישראל כדי שיתעסקו בתורה. אמר להם הקב"ה: כל מה שעשיתם - לצורך עצמכם עשיתם, תקנתם גשרים ליטול מהם מכס, כרכים - לעשות בהם אנגריא, מלחמות אני עשיתי.." (עבודה זרה ב ע"א)
8. "א"ל לבריה: בני-אדם הללו אנשים של צורה הם זיל גביהון דליברוכך אזל אשכחינהו דקא רמו קראי אהדדי.. אמרו ליה מאי בעית הכא? אמר להו דאמר לי אבא זיל גבייהו דליברוכך. אמרו ליה יהא רעוא דתורע ולא תחצד (תקצור), תעייל ולא תיפוק, תיפוק ולא תעייל, ליחרוב ביתך וליתוב אושפיזך (ויתקיים מלונך), לבלבל פתורך (שולחנך) ולא תחזי שתא חדתא. כי אתא לגבי אבוא א"ל לא מבעיא דברוכי לא בירכן אבל צעורי צעורין! א"ל מאי אמרו לך? הכי והכי אמרו לי. א"ל הנך כולהו ברכתא נינהו: תורע ולא תחצד- תוליד בנים ולא ימותו, תעייל ולא תיפוק- תעייל כלתא ולא לימותו בנך דליפקון, תיפוק ולא תעייל- תוליד בתא ולא ימותו גוברייהו וליהדרו לותיך, ליחרוב ביתך וליתוב אושפיזך- דהאי עלמא אושפיזך וההיא עלמא ביתא דכתוב (תהילים מט) 'קרבים בתימו לעולם'

1. "ואמאי קרו ליה נחום איש גום? דכל מילתא דהוה סלקא ליה אמר גם זו לטובה. זימנא חדא בעו לשדורי ישראל דורון לבי קיסר אמרו מאן ייזיל? ייזיל נחום איש גום זו דמלומד בניסין הוא. שדרו בדיה מלא סיפטא דאבנים טובות ומרגליות אזל בת בההוא דירה. בלילא קמו הנך דיווראי ושקלינהו לסיפטיה ומלונתו עפרא למחר כי חזנהו אמר גם זו לטובה כי מטא התם שרינהו לסיפטא חזנהו דמלו עפרא בעא מלכא למקטלינהו לכולהו אמר קא מחייכו בי יהודאי אמר גם זו לטובה. אתא אליהו אדמי ליה כחד מלינייהו א"ל דלמא הא עפרא מעפרא דאברהם אבהון הוא דכי הוה שדי עפרא הוה סייפיה, גילי הוה גירי דכתוב (ישעיהו מא) 'יתן כעפר חרבו כקש נדף קשתו'. הויה חדא מדינתא דלא מצו למיכבשה בדקו מיינה וכבשוה עיילו לבי גוניה ומלוהו לסיפטיה אבנים טובות ומרגליות ושדרהו ביקרא רבה כי אָנוּ ביתו בההוא דיוורא אמרו ליה מאי אייתית בהך דעבדי לך יקרא כולי האי? אמר להו מאי דשקלי מהכא אמטי להתם. סתור לדירייהו ואמטינהו לבי מלכא אמרו ליה האי עפרא דאייתי הכא מדיין הוא בדקוה ולא אשכחוה וקטלינהו לחנך דיווראי" (תענית כא, ע"א)
2. "תנו רבנן: ארבעה נכנסו בפרדס, ואלו הן: בן עזאי, ובן זומא, אחר, ורבי עקיבא. אמר להם רבי עקיבא: כשאתם מגיעין אצל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים! משום שנאמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני. בן עזאי הציץ ומת, עליו הכתוב אומר 'יקר בעיני ה' המותה לחסידיו. בן זומא הציץ ונפגע, ועליו הכתוב אומר 'דבש מצאת אכל דך פן תשבעו והקאתו. אחר קיצץ בנטיעות. רבי עקיבא יצא בשלום" (תנינה יד, ב)
3. "אמר רב הונא אמר רב משום רבי מאיר וכן תנא משמיה דר' עקיבא לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטוב עביד כי הא דרבי עקיבא דהוה קאזיל באורחא מטא להחיא מתא בעא אושפיזא לא יחבי ליה אמר כל דעביד רחמנא לטוב אזל ובת בדברא ותוה בהדיה תרנגולא ותמרא אשרגא אתא זיקא כבייה לשרגא אתא שורגא אכליה לתרנגולא אתא אריה אכליה לחמרא אמר כל דעביד רחמנא לטוב ביה בלילא אתא גייסא שבייה למתא אמר להו לאו אמרי לכו כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא הכל לטובה" (ברכות ס, ע"א)
4. "וכבר היה ר"ג ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא מהלכין בדרך ושמעו קול המונה של רומי מפלטה (בריחוק) מאה ועשרים מיל והתחילו בוכין ורבי עקיבא משחק. אמרו לו: מפני מה אתה משחק? אמר להם: ואתם מפני מה אתם בוכים? אמרו לו: הללו כושיים שמשתחווים לעצבים ומקטרים לעבודה זרה יושבין בטח והשקט ואנו בית הדום רגלי אלהינו שרוף באש ולא נבכה? אמר להן לכך אני מצחק, ומה לעוברי רצונו כך לעושי רצונו על אחת כמה וכמה. שוב פעם אחת היו עולין לירושלים כיון שהגיעו לחר הצופים קרעו בגדיהם כיון שהגיעו לחר הבית ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים התחילו הן בוכין ור"ע מצחק. אמרו לו: מפני מה אתה מצחק? אמר להם: מפני מה אתם בוכים? אמרו לו: מקום שכתוב בו (במדבר א) 'והזר הקרב יובז' ועכשיו שועלים הלכו בו ולא נבכה? אמר להן: לכך אני מצחק דכתיב (ישעיהו ח) 'ואעידה לך עדים נאמנים את אוריה הכהן ואת זכריה בן יברכיהו' וכי מה ענין אוריה אצל זכריה? אוריה במקדש ראשון וזכריה במקדש שני! אלא תלה הכתוב נבואתו של זכריה בנבואתו של אוריה באוריה כתיב (מייכה א) 'לכן בגללכם ציון שדה תזרח' [וגו'] בזכריה כתיב (זכריה ח) 'יער ישבו זקנים חקנות ברזוזבות ירושלים' עד שלא נתקיימה נבואתו של אוריה הייתי מתיירא שלא תתקיים נבואתו של זכריה עכשיו שנתקיימה נבואתו של אוריה בידוע שנבואתו של זכריה מתקיימת. בלשון הזה אמרו לו: עקיבא נחמתנו, עקיבא נחמתנו" (מכות כד, ע"א-ע"ב)

רבי שמעון בר יוחאי – הצפיה הפנימית

2. "אגאלות העולם תלויה היא ברוממותם של ההכרות הפנימיות, שהן באות ומאירות ע"י העסק הכביר במעמקיהן, שהוא עצמו העסק הנלבב ברזי תורה בקדושה ובטהרה, בענוה ובאומץ רוח" (אורות הקודש א, עמ' צו)

3. "באוצר הרעיונות הגדולים הכמוסים, שהיו גנוזים בכנסת-ישראל פנימה בסתר-חביון, במקום אשר לא הגיעה יד ההרס והחורבן, שם מתאימים ומחוברים ילכו אלו הדודים, אלה האידאות של כנסת-ישראל, כמו שהיתה בתחלת אצילות נשמת-נשמתה. כל-זמן שהחיים המעשיים לא היו מוכנים כלל לתכונת ההתאחדות הנהדרה הזאת, היו נחשבים כל המושגים הנעלים האלה, ענפיהם ושורשיהם הרבים והעצומים וכל הדומה להם, בכלל סתרי-תורה, שהיו יכולים להימסר רק בלחישה לראויים לכך, לאנשים שהיו יכולים בכל חושם להתרומם מעל לאופק החיים הרגילים. אבל עכשיו שהעולם נתבסס וכנסת-ישראל התחילה להרגיש בפנימיותה את צדקתה ואת תומת נפשה ולהביט על הגלות במבט של חרפה ובוז, נתגדלה התביעה הפנימית להתאחדות האידאות. עתה צריכות הן כל אותן הדעות הגנוזות להגלות ולהראות, כדי להחיות את יסוד התחיה של האומה ממקורו, עד שילך האור הלוך ועלה להיות לאורה של תחיה באמת על כל פזורי ישראל." (אורות, חתימת ילמהלך האידאות)

4. "אין שום דבר, מהדעות והמחשבות שלי, שאין לו מקור בכתבי האר"י ז"ל" (לשלושה באלול א' אות מו. בענין לשונות של חכמת הקבלה בכתבי מרן הרב, עיין מאמר 'קיום לחוג הראי"ה' ב-לנתיבות ישראל חלק ב עמ' שלג בהוצאת מאבני המקום)

5. "ביחוד קשתה עלי מאוד ההסברה והכיוון אל השערה, עד כמה להנמיך רזי עולם והיכן הוא הגבול של 'למכסה עתיקי' " (אגרות הראיה ב עמ' לו ועיין פסחים קיט וברשב"ם שם)

[מעקה בטחון]

1. "ואין לאדם לטייל בפרדס (אלא) רק לאחר שמלא כריסו בשר ויין, והוא לידע איסור והיתר ודיני המצוות" (שו"ע יו"ד רמז ד הגה ועיין רמב"ם יסודי התורה סופ"ד)

2. "חקריאה של מרן הרב לעסוק בפנימיות התורה, אינה מכוונת לכך שהרבים יתחילו לעסוק ברזי תורה הכתובים בסגנון רזי, אלא לשתיים: א. שהרבים יעסקו בענייני אמונה עמוקים, כל אחד לפי מדרגתו, ואף בסתרי תורה הכתובים בסגנון נגלי כגון מהר"ל. ב. שיחידים יחידים הראויים לכך יעסקו בסתרי תורה אחרי שמילאו כריסם בעיונים רוחניים נגלים. דבר זה ברור לכל מי שבקיא בכתבי מרן הרב ולכל מי שלמד מפי רבנו הרב צבי יהודה." (אורות התורה חלק ב, אזהרות. ועיין שם למקורות רבים בנושא)

3. "...אין נגשים ללמוד בדליגה ובקפיצה אלא בהדרגה, קודם בלימוד גמרא וחלכות, וכן ענייני אמונות ודיעות נגלות, ואם מזון רוחני זה דיו להגיע ליראת שמים, לא יצעד יותר, כי סודות התורה אינם מיועדים אלא ליחידים יחידים, כדברי המשנה (חגיגה ב, א) שאין דורשים אותם ברבים. אך אם מרגיש מתוך רצינות נוראה שכבר מיצה מכל אלה כוחות רוחניים, ובכל זאת הינו צמא לעייפה ויראת שמים שלו מעוכבת, אז יגש אל חכמת הקבלה כאשר ילמדו וידריכו מקובל אמיתי, וכן אחרי התיעצות אישית עם רבו המכירו שיאשר לו שאכן הגיע לדרגה זו" (חיי עולם 258)

אל תקרי קרבם אלא קברם, לבלבל פתורך- בבני ובנתא ולא תיחזי שתא חדתא- דלא תמות אנתך ולא תנסב אינתתא אחריתי" (מועד קטן ט, ע"א-ע"ב)

9. "אלהכי חמא כמה גפין רכרצין עלאין וסליקו עלייהו רבי שמעון ורבי אלעזר צריה וסליקו למתיבתא דרקייעא...קלא נפק ואמר.. מאן מנכון די חסוכא מהפכן לנהורא וטעמין מירא למתקא עד לא ייתון הכלל.." (והר הקדמה ד עמ' א)

10. תא חזי / תא שמע

□ לאמונת עתנו

עם ישראל

1. "רבי שמעון אומר, כל ישראל בני מלכים הן" (משנה שבת ד, ז)

2. "ר"ש בן יוחי אומר בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכל מקום שגלו שכינה עמהן גלו למצרים שכינה עמהן שנאמר (שמואל א ב) והנגלה נגליתי לבית אביך בהיותם במצרים וגו', גלו לבלב שכינה עמהן שנאמר (ישעיהו מג) 'למענכם שלזתי בבבל' " (מגילה כט, א)

3. "אמר רשב"י כל העוזר את ישראל כאלו עוזר את השכינה שנאמר 'אורו ארור יושביה כי לא באו לעזרת ה' (ישופטים ה), וכי צריך הוא לסיוע? אלא ללמדך שכל העוזר לישראל כאלו עוזר את השכינה" (תנחומא ויחי, ה)

4. "כזב מלגאן ולכוסא דיליה ציט, לא חירו עני ורוכב על חמורי" (תיקוני זוהר, תיקון ס')

5. "...עלינו להיות בטוחים בחסדי ה' ית' הזוכר חסדי אבות להביא גאולה לבני בנים, שכל בנינו, אפילו הנידחים והאובדים לפי מראית עין יהיו למודי ה'. כי הרע שבחן איננו כי אם חיצוני ובתוכיות הנשמה הכל טוב וקדוש.. ושורש ישראל הוא קדוש וטוב מוכן לצדק ויושר שהוא באמת דעת ה' בעולם. וזהו סוד יעני ורוכב על החמורי' שאמרנו בתיקוני זוהר שהוא דרא דעיקבא דמשיחא, דהוא יטב מלגיו וביש מלבר'..." (אגרות הראי"ה א, שסט-שע)

ארץ ישראל

1. "תניא רבי שמעון בן יוחאי אומר שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל וכולן לא נתן אלא ע"י יסורין אלו הן תורה וארץ ישראל והעולם הבא" (ברכות ה, ע"א)

2. "יש מעלות שהן בטבע האדם, לפי שורש יצירתו באשר הוא אדם, להשיגן. וכיון שהן שוות לטבע, אין צריך יסורין כדי לזכות אליהן. אמנם, לזכות למעלה שהיא חוץ לטבע, ולמעלה מן הטבע, אין כוחות הגוף שהם טבעיים מוכנים לזה כ"א ע"י יסורים.." (עין אי"ה ברכות א עמ' 16,17 סימן לב)

התורה הגואלת

1. "ספר הזוהר, הפורץ נתיבות חדשות, משים במדבר דרך, מסילה בערבה, הוא וכל תבואתו מוכן הוא לפתוח פתחי גאולה, יצגין לעתידין ישראל למטעם מאילנא לחיי לאירו האי ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי" (אורות, אורות התחיה סימן נז)